

Právo a judikatúra v praxi

Výber z najzaujímavejších nových rozhodnutí súdov

Obsah:

- 1. Odkaz v záвете ohľadom rešpektovania vydedenia**
Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/98/2018 zo dňa 24. 6. 2020
- 2. Ušlý zisk ako vzniknutá škoda a spôsob jeho výpočtu**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/34/2018 zo dňa 22. 6. 2020
- 3. Povaha rozhodnutia o organizačných zmenách**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/70/2019 zo dňa 22. 7. 2020
- 4. Pasívna vecná legitímácia poisťovne v konaniach o náhradu nemajetkovej ujmy pozostalých po obetiach dopravných nehôd**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/155/2019 zo dňa 22. 7. 2020
- 5. Späťvzatie dovolania pred odstránením nedostatku zastúpenia účastníka advokátom**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 10boer/12/2020 zo dňa 29. 9. 2020
- 6. K preukazovaniu plnomocenstva tretím osobám; k nutnosti predloženia písomnej plnej moci**
Rozsudok Krajského súdu Trnava sp. zn. 32Cob/54/2021 zo dňa 15. 12. 2021
- 7. K náhrade trov za poradu s klientom, ak na nej došlo len k odovzdaniu informácií a nie k poskytnutiu právneho poradenstva**
Uznesenie Krajského súdu Trenčín sp. zn. 28Sa/18/2020 zo dňa 9. 12. 2021
- 8. K povinnosti obchodného zástupcu vrátiť províziu, ak sa podľa zmluvy malo plniť dlhšiu dobu, ale zmluva zanikla pred jej uplynutím**
Rozsudok Krajského súdu Trnava sp. zn. 21Cob/20/2020 zo dňa 30. 11. 2021
- 9. K okamihu vzniku zmluvy o pôžičke, ak k odovzdaniu peňazí došlo skôr, ako k podpisu zmluvy**
Rozsudok Krajského súdu Nitra sp. zn. 9Co/75/2021 zo dňa 9. 12. 2021
- 10. K určeniu výšky bezdôvodného obohatenia za užívanie poľnohospodárskeho pozemku evidovaného v registri „E“**
Rozsudok Krajského súdu Žilina sp. zn. 10Co/34/2021 zo dňa 30. 11. 2021
- 11. K predaju pozemkov obom manželom rodičmi jedného z nich za symbolickú cenu ako k dôvodu pre disparitu vyporiadacích podielov z BSM**
Rozsudok Krajského súdu Trnava sp. zn. 10Co/25/2020 zo dňa 16. 11. 2021
- 12. Pristúpenie k záväzku nemôže byť spotrebiteľskou zmluvou**
Uznesenie Krajského súdu Trnava sp. zn. 21Cob/66/2020 zo dňa 23. 11. 2021
- 13. K možnosti zápisu informatívnej poznámky o konaní vo veci odporovateľnosti právneho úkonu do katastra nehnuteľností**
Uznesenie Krajského súdu Trenčín sp. zn. 26Sa/3/2021 zo dňa 3. 11. 2021
- 14. K možnosti žiadať civilný súd o uloženie vstupu na pozemok za účelom realizácie stavby povolenej stavebným povolením**
Uznesenie Krajského súdu Žilina sp. zn. 10Co/120/2021 zo dňa 2. 11. 2021
- 15. Nahliadanie do spisu nie je úkonom právnej služby a nenáleží zaň náhrada trov**
Uznesenie Krajského súdu Trenčín sp. zn. 13S/16/2021 zo dňa 31. 8. 2021

1. Odkaz v závete ohľadom rešpektovania vydedenia

Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/98/2018 zo dňa 24. 6. 2020

Anotácia:

V konaní o určenie, že dôvody vydedenia nie sú dané, žalovaný ako dovolateľ namietal nesprávne právne posúdenie otázky vymedzenia rozhodujúceho obdobia pre posúdenie existencie dôvodu vydedenia. Poručiteľ v následnom závete spísanom dňa 6.10.2006 výslovne uviedol požiadavku, aby „listina o vydedení z 5.8.1996 bola v plnom rozsahu rešpektovaná“. Podľa dovolateľa mal súd preto na tento prejav vôle poručiteľa prihliadnuť a správne mal existenciu dôvodov vydedenia skúmať až do momentu právne relevantného potvrdenia svojej poslednej vôle, t. j. do 6.10.2006.

Právna veta:

Podľa dovolacieho súdu na uvedených záveroch nemôže nič zmeniť ani skutočnosť, ak poručiteľ v závete spísanom niekoľko rokov po listine o vydedení, vyslovene uvedie požiadavku, aby listina o vydedení bola v plnom rozsahu rešpektovaná. Takýmto prejavom vôle poručiteľ v podstate len potvrdzuje, že zotrváva na svojej pôvodnej listine o vydedení, včítane tam uvedeného dôvodu vydedenia. Nejde o prejav vôle smerujúci k zriadeniu „novej“ listiny o vydedení, ktorou by bola zrušená ním pôvodne spísaná listina o vydedení. Nemožno síce vylúčiť, že poručiteľ urobí v jednej listine závet a súčasne do neho zahrnie aj rozhodnutie o tom, že svojho potomka vylučuje z dedenia, no aj vtedy musia byť splnené formálne aj materiálne náležitosti vydedenia, čo označený prejav vôle nespĺňa. Takýto prejav vôle poručiteľa nemožno vykladať tak, že by vyvolával právne účinky v tom smere, že poručiteľ osvedčuje existenciu daného dôvodu vydedenia aj v deň vyhotovenia neskoršie zriadeného závetu. V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že k platnosti a účinnosti listiny o vydedení nie je potrebné jej neskoršie potvrdenie poručiteľom. S takýmto prejavom vôle poručiteľa nemožno spájať právne následky v tom zmysle, že by pre záver o tom, či sú alebo nie sú dané dôvody vydedenia uvedené v listine o vydedení, boli rozhodujúce aj okolnosti vzťahu potomka k poručiteľovi až do momentu právne relevantného potvrdenia poslednej vôle poručiteľa zotrvať na vydedení potomka v neskoršie spísanom závete.

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: Dedenie, Závet, Vydedenie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 469a, § 476

2. Ušlý zisk ako vzniknutá škoda a spôsob jeho výpočtu

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/34/2018 zo dňa 22. 6. 2020

Anotácia:

Predmetom sporu bol nárok o náhradu škody podľa zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom. V danom spore boli podľa krajského súdu preukázané všetky predpoklady zodpovednosti štátu za škodu v zmysle zákona č. 58/1969 Zb., t. j. existencia nezákonného rozhodnutia i nesprávneho úradného postupu v rámci daňového konania, vznik a výška škody, ako aj príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom a škodou.

Žalovaná SR za ktorú koná MF SR sa nestotožnila so výkladom, podľa ktorého by celý postup daňového úradu predchádzajúci vydaniu rozhodnutia v daňovom konaní bol automaticky aj nesprávnym úradným postupom.

Poukázala na to, že súdy nižších inštancií pri výpočte výšky ušlého zisku žalobcu použili analogicky výpočet výšky úroku z omeškania ako paušalizovanej náhrady škody pri náhrade škody spôsobenej omeškaním dlžníka s plnením peňažného dlhu, pričom táto otázka ešte nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešená. Dôvodila, že priznaná škoda vyčíslená formou úroku z omeškania označená ako „paušalizovaná náhrada škody“ nie je skutočnou škodou ani ušlým ziskom žalobcu.

Pripustením takéhoto výkladu nebude potrebné v súlade so zákonom preukazovať skutočnú škodu a ušlý zisk, ale postačí vyčíslť úrok z omeškania, ktorý sa označí ako „paušalizovaná náhrada škody“. Zastávala názor, že inštitút úrokov z omeškania upravený v § 517 a nasl. Občianskeho zákonníka nemožno zamieňať s inštitútom náhrady škody, ktorý je upravený v § 420 a nasl. Občianskeho zákonníka a v danom prípade v špeciálnom zákone č. 58/1969 Zb. Zároveň zdôraznila, že nadmerný odpočet DPH zadržiaval daňový úrad a tento zaplatil žalobcovi za jeho zadržiavanie úrok z omeškania.

Právna veta:

Výška škody musí byť presne špecifikovaná a preukázaná príslušnými dôkazmi, z ktorých bude jednoznačne vyplývať, že poškodený by ušlý zisk v určitej sume za pravidelného chodu veci skutočne dosiahol nebyť škodovej udalosti.

Výška ušlého zisku nemôže byť vypočítaná pomocou úrokov z omeškania. Zákonné predpoklady pre priznanie úroku z omeškania a pre priznanie nároku na náhradu škody (spočívajúcej aj v ušlom zisku) sú odlišné a platí, že zistenie výšky ušlého zisku je otázkou skutkovou, ktorá musí mať svoj základ v zistenom skutkovom stave.

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: Náhrada škody

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 442

3. Povaha rozhodnutia o organizačných zmenách

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/70/2019 zo dňa 22. 7. 2020

Anotácia:

Žalobca sa žalobou domáhal, aby súd určil, že skončenie pracovného pomeru strán sporu výpoveďou danou mu podľa § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce, je neplatné a že pracovný pomer strán naďalej trvá. Ako jeden z viacerých dôvodov neplatnosti výpovede žalobca uvádzal aj to, že o organizačnej zmene, podľa ktorej sa stal nadbytočným, rozhodli iba dvaja konatelia žalovaného, hoci takáto zmena vyžadovala súhlas nadpolovičnej väčšiny všetkých (deviatich) konateľov žalovaného.

Právna veta:

Rozhodnutie zamestnávateľa o organizačných zmenách je rozhodnutím, ktoré spadá do obchodného vedenia spoločnosti a teda malo byť prijaté súhlasom väčšiny konateľov.

Poznámka: Uvedené rozhodnutie bolo nálezom Ústavného súdu sp. zn. [I. ÚS 92/2021](#) zo dňa 19. 5. 2021 zrušené a vrátené Najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.

Ústavný súd dospel k záveru ..., že najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí vychádzal z takého právneho základu vo veci samej (Obchodný zákonník), ktorý bol v rozpore s právnym základom vzťahov vzniknutých medzi sporovými stranami (pracovnoprávne vzťahy), na základe čoho dospel k ústavne neudržateľným právnym záverom, ktoré v konečnom dôsledku (nesprávne) determinujú medze ďalšieho rozhodovania krajského súdu, a tým výrazne zasahujú do práv sťažovateľky i jej možnosti ovplyvniť konečné rozhodnutie vo veci samej, a teda majú za následok zásah do jej základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

Právna oblasť: Pracovné právo

Právny inštitút: Výpoveď

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 311/2001 Z. z. – § 63 ods. 1 písm. b)

4. Pasívna vecná legitimácia poisťovne v konaniach o náhradu nemajetkovej ujmy pozostalých po obetiach dopravných nehôd

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/155/2019 zo dňa 22. 7. 2020

Anotácia:

V predmetnom spore bola rozhodujúca otázka, či je poisťovňa pasívne vecne legitimovaná v sporoch o náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej pozostalým po obetiach dopravnej nehody spôsobenej poisteným vozidlom.

Právna veta:

Zatiaľ čo skoršia judikatúra najvyššieho súdu, zastávala právny názor, že do rozsahu krytia povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla náhrada nemajetkovej ujmy nespadá, a teda poisťovateľ v takomto konaní nie je pasívne vecne legitimovaný, dovolací súd po zohľadnení argumentácie SDEÚ a Ústavného súdu SR vo vzťahu k predmetnej právnej otázke svoj dovtedajší právny názor prehodnotil a dospel k opačnému záveru, podľa ktorého, ak usmrtenie pri dopravnej nehode vyvoláva nielen občianskoprávnu zodpovednosť za škodu, ale aj občianskoprávnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv, musí byť aj táto zodpovednosť predmetom poistného krytia v zmysle zákona č. 381/2001 Z. z., a preto je poisťovňa v konaniach o náhradu takejto ujmy pasívne vecne legitimovaná.

Právna oblasť: Občianske právo, Poistenie

Právny inštitút: Zodpovednosť za škodu, Ochrana osobnosti

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 13

5. Späťvzatie dovolania pred odstránením nedostatku zastúpenia účastníka advokátom

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 10boer/12/2020 zo dňa 29. 9. 2020

Anotácia:

Písomným podaním, ktoré bolo doručené súdu prvej inštancie, vzala oprávnená podané dovolanie v celom rozsahu späť.

Právna veta:

Späťvzatie dovolania podaného samým účastníkom, urobené pred odstránením nedostatku zastúpenia účastníka advokátom, môže spísať a podpísať i sám účastník.

Právna oblasť: Civilné právo procesné

Právny inštitút: Späťvzatie dovolania

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 160/2015 Z. z. – § 446, § 447 písm. e)

6. K preukazovaniu plnomocenstva tretím osobám; k nutnosti predloženia písomnej plnej moci

Rozsudok Krajského súdu Trnava sp. zn. 32Cob/54/2021 zo dňa 15. 12. 2021

Anotácia:

Súd prvej inštancie mal v konaní za preukázané, že zmluvné strany uzavreli ústnu zmluvu o dielo (pričom za žalovaného konal P. J.), na ktorej základe sa žalobca zaviazal žalovanému dodať a namontovať kamerový systém za dohodnutú cenu. V konaní bolo nesporným, že zmluvu o dielo uzatvoril so žalobcom v mene a na účet žalovaného P. J. a žalovaný jeho oprávnenie konať v jeho mene výslovne nepoprel, práve naopak počas celého konania uznával, že P. J. bol oprávnený so žalobcom v jeho mene v tejto obchodnej veci konať. Prvýkrát začal žalobca spochybňovať jeho oprávnenie konať v jeho mene až vo svojom písomnom vyjadrení doručenom súdu 4 roky po tom, čo P. J. so žalobcom v jeho mene konal pri odovzdávaní diela a viac ako 16 mesiacov po tom, čo mu bola doručená žaloba – teda nie bez zbytočného odkladu po tom, čo sa o dohode o zmene zmluvy o dielo uzatvorenej v jeho mene P. J. dozvedel) a to tak, že len poukazuje na to, že žalobca doposiaľ nepredložil súdu žiadnu listinu, ktorá by P. J. oprávňovala konať v tejto veci v mene žalovaného.

Právna veta:

- I. Podľa ustálenej súdnej praxe pre platnosť právneho úkonu, ktorý robí splnomocnenec za splnomocniteľa zákon nevyžaduje, aby bol originál písomnej plnej moci predložený osobám, s ktorými splnomocnenec koná. Občiansky zákonník (§ 31 a § 32) neurčuje, ako má splnomocnenec dať navonok najavo, že koná v mene splnomocniteľa. Mal by tak ale urobiť spôsobom, aby osoba, s ktorou koná, jednoznačne pochopila, že nekoná vo vlastnom mene, ale v mene splnomocniteľa. V prípade pochybností sa splnomocnenec môže tretej osobe preukázať písomným plnomocenstvom, hoci mu táto povinnosť priamo zo zákona nevyplýva.
- II. Rozsah splnomocnenia by si tretie osoby mohli len overiť z písomného plnomocenstva, avšak zo znenia zákona povinnosť splnomocnenca predložiť tretím osobám, s ktorými koná písomné plnomocenstvo nevyplýva. Stačí teda, že plnomocenstvo objektívne existuje a z konania splnomocnenca tak vznikajú práva a povinnosti priamo splnomocniteľovi.

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: Zastúpenie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb.- § 31, § 32

7. K náhrade trov za poradu s klientom, ak na nej došlo len k odovzdaniu informácií a nie k poskytnutiu právneho poradenstva

Uznesenie Krajského súdu Trenčín sp. zn. 28Sa/18/2020 zo dňa 9. 12. 2021

Anotácia:

Rozhodnutie bolo vydané v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia o zamietnutí žiadosti o zvýšenie invalidného dôchodku. Správny súd v nadväznosti na zrušenie napadnutého rozhodnutia žalobcovi priznal náhradu trov konania. Nepriznal mu však odmenu za úkony právnej služby spočívajúcej v ďalšej porade s klientom, a to s odkazom na ich neúčelnosť, keď uzavrel, že od úkonov predchádzajúcich poradám nedošlo k zmene skutkového ani právneho stavu vo veci. Žalobca proti rozhodnutiu podal sťažnosť, v ktorej argumentoval, že v danom prípade porady význam mali, pretože išlo o prieskum rozhodnutia vo veci, v ktorej výsledok závisel od aktuálneho zdravotného stavu žalobcu. S žalobcom teda konzultoval jeho vývoj, na základe ktorého sa mohol rozhodnúť pre zmenu či doplnenie žalobných dôvodov v zmysle ustanovenia § 203 SSP. Súd však argumentáciu žalobcu neuznal. Nad rámec stanoviska o neúčelnosti úkonov právnej služby ďalej uviedol, že porade s klientom nemožno priznať povahu úkonu právnej služby, ak je jej obsahom len priebežné informovanie medzi klientom a jeho právnym zástupcom. Porada musí mať pre účely priznania náhrady trov konania povahu poskytovania odbornej činnosti. Ak by išlo len o odovzdávanie informácií, nemožno podľa názoru súdu nákladmi na jeho realizáciu zaťažovať protistranu v spore.

Právna veta:

Nie každé stretnutie klienta a advokáta je úkonom právnej služby. Vzájomná komunikácia s klientom, ktorej súčasťou je i priebežné informovanie, je imanentnou zložkou vzájomného vzťahu klienta a právneho zástupcu a niet zákonného dôvodu pre osobitné finančné ohodnotenie takéhoto stretnutia/porady bez ďalšieho. Porada s klientom, ak má povahu odovzdania informácií, je pre účely konania bez ďalšieho významu. Podstatou právneho zastupovania je poskytovanie odbornej činnosti (právneho poradenstva), ktoré má byť predmetom finančnej odmeny, nie „informačná činnosť“. Informovanie klienta alebo informovanie klientom sa môže subjektívne javiť potrebným, avšak na účely priznania náhrady trov konania za takýto úkon právnej služby musí byť daná a preukázaná potreba jeho vykonania z objektívneho hľadiska. Náklady s tým spojené, za nesplnenia podmienky ich objektívnej účelnosti, však nemôžu v konečnom dôsledku zaťažovať protistranu v rámci rozhodnutia o náhrade trov konania.

Právna oblasť: Civilné právo procesné, Správne právo procesné, Advokácia

Právny inštitút: Trovy konania, Úkony právnej služby

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 655/2004 Z.z. – § 13a ods. 1 písm. b), ods. 2 písm. d)
160/2015 Z.z. – § 251, § 262 ods. 2
162/2015 Z.z. – § 163, § 167, § 175 ods. 2

8. K povinnosti obchodného zástupcu vrátiť províziu, ak sa podľa zmluvy malo plniť dlhšiu dobu, ale zmluva zanikla pred jej uplynutím

Rozsudok Krajského súdu Trnava sp. zn. 21Cob/20/2020 zo dňa 30. 11. 2021

Anotácia:

Rozhodnutie bolo vydané v spore o vrátenie vyplatených provízií za uzatvorenie poisťných zmlúv. Spor bol iniciovaný poisťovňou v nadväznosti na zánik viacerých zmlúv o životnom poistení. Súd prvej inštancie príslušnú právnu úpravu s prihliadnutím na judikatúru Súdneho dvora EÚ vyložil tak, že aj keby bolo medzi zástupcom a zastúpeným ohľadom dlhotrvajúcich zmlúv dohodnuté, že pre prípad ich zániku do určitej doby vznikne nárok na vrátenie celej vyplatennej provízie, nemožno takéto dojednanie považovať za platné; obchodný zástupca by mal teda v každom prípade získať aspoň pomernú časť provízie podľa dĺžky trvania zmluvného vzťahu. Poisťovňa v podanom odvolaní okrem iného argumentovala aj tým, že zmluva o životnom poistení sa uzatvára na niekoľko desaťročí; uvedenú skutočnosť je preto potrebné pri posudzovaní nároku na vrátenie celej provízie z dôvodu zániku zmluvy krátko po jej uzatvorení náležite zohľadniť.

Krajský súd Trnava dal za pravdu poisťovni. Z odôvodnenia jeho rozhodnutia vyplýva, že ak je (vzhľadom na skutočné trvanie uzatvorenej zmluvy) reálne plnenie zákazníka v značnom nepomere s výškou plnenia, ktoré by zastúpený získal, ak by zmluva trvala pôvodne dohodnutú dobu, je možné túto skutočnosť z hľadiska vzniku nároku na vrátenie provízie považovať za neuskutočnenie obchodu. V posudzovanom prípade navyše súd prihliadol aj k účelu dojednávania o vrátení 100 % provízie, ktorým sa poisťovňa bránila proti nedobromyseľnému konaniu obchodných zástupcov.

Právna veta:

- I. Odvolací súd síce považuje záver súdu prvej inštancie, že ust. § 662 ods. 3 ObZ, ktoré predstavuje transpozíciu čl. 11 smernice o obchodných zástupcoch, je s ohľadom na cieľ smernice 86/653/EHS (ochrana obchodných zástupcov) kogentným ustanovením, za správny, avšak neznamená to, že zmluvné dojednanie zakladajúce právo žalobkyne na vrátenie 100 % provízie v prípade zániku zmluvy životného poistenia do 3 mesiacov, je v rozpore s ust. § 662 ods. 3 ObZ, a teda odchýlením sa v neprospech obchodného zástupcu.
- II. V danej veci podľa názoru odvolacieho súdu bolo potrebné zohľadniť špecifiká životného poistenia, ako na to správne poukazovala žalobkyňa, keďže životná poisťná zmluva sa uzatvára na dobu desaťročí, resp. niekoľkých desaťročí, teda sa jedná o dlhodobé zmluvy. Tiež je potrebné stotožniť sa s tým, že zmluvné zadefinovanie neuskutočnenia obchodu je dôležité aj s ohľadom na možné špekulatívne konanie obchodných zástupcov za účelom vyplatenia provízie. Zmluvná úprava v prejednávanej veci (s ktorou súhlasili obe zmluvné strany ako podnikateľské subjekty) upravuje vzťahy dvoch podnikateľských subjektov s ohľadom na riziko poisťného trhu a ak by neexistovala, tak by mohol byť vytvorený priestor k podvodnému konaniu pri uzatváraní životného poistenia.

Právna oblasť: Obchodné právo

Právny inštitút: Zmluva o obchodnom zastúpení

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 513/1991 Zb. – § 662

9. K okamihu vzniku zmluvy o pôžičke, ak k odovzdaniu peňazí došlo skôr, ako k podpisu zmluvy

Rozsudok Krajského súdu Nitra sp. zn. 9Co/75/2021 zo dňa 9. 12. 2021

Anotácia:

Z notárskej zápisnice súd zistil, že žalobca prejavil svoju vôľu a urobil vyhlásenie povinnej osoby o uznaní dlhu a súhlasil s vykonateľnosťou uvedenej notárskej zápisnice a s exekúciou podľa § 41 ods. 2 Exekučného poriadku. V bode 1 tejto notárskej zápisnice je uvedené, že pred podpisom notárskej zápisnice odovzdal veriteľ dlžníkovi celkovú sumu pôžičky vo výške 400 000 eur.

Právna veta:

Situáciu, pri ktorej dôjde najskôr k odovzdaniu predmetu pôžičky a k spísaniu písomnej zmluvy až neskôr, je potrebné hodnotiť s prihliadnutím na skutočnú vôľu strán. Ak bolo úmyslom strán uzavrieť zmluvu o pôžičke už pri odovzdaní predmetu pôžičky, zmluva vznikla už odovzdaním. Ak však k odovzdaniu došlo z iného dôvodu ako poskytnutie pôžičky, zmluva o pôžičke vznikne až jej podpisom.

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: Zmluva o pôžičke

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 657

10. K určení výšky bezdôvodného obohatenia za užívanie poľnohospodárskeho pozemku evidovaného v registri „E“

Rozsudok Krajského súdu Žilina sp. zn. 10Co/34/2021 zo dňa 30. 11. 2021

Anotácia:

Rozhodnutie bolo vydané v konaní o bezdôvodnom obohatení, ktoré vzniklo v dôsledku užívania pozemkov bez právneho dôvodu. Spornou bola výška obohatenia. Súd priznanú čiastku zodpovedajúcu peňažnej náhrade za užívanie určil podľa znaleckého posudku. Žalovaný sa proti prvoinštančnému rozhodnutiu odvolal. Argumentoval, že súd nesprávne vyhodnotil povahu pozemkov podľa zákona č. 504/2003 Z.z.; išlo o poľnohospodárske pozemky registra „E“ zastavané poľnohospodárskou stavbou a z uvedeného dôvodu ich mal súd podradiť pod znenie ustanovenia § 1 ods. 2 písm. b) uvedeného zákona a pri určovaní výšky bezdôvodného obohatenia mal vyjsť z ustanovenia § 10 ods. 2 zákona. Súd však pozemky nesprávne podradil pod ustanovenie § 1 ods. 2 písm. c) zákona.

Krajský súd Žilina rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil. V prvom rade mu vytkol, že určil výšku bezdôvodného obohatenia podľa znaleckého posudku s odkazom na skutočnosť, že na pozemky nemožno vydať BPEJ, lebo sú zastavané poľnohospodárskymi stavbami. Podľa jeho názoru mal výšku bezdôvodného obohatenia určiť podľa ustanovenia § 10 vyššie označeného zákona. Nad rámec uvedeného ďalej súhlasil s názorom žalovaného, že pre účely určenia výšky bezdôvodného obohatenia a podradenie pozemku pod ustanovenie § 1 ods. 2 písm. b) zákona nie je podstatné, či ide o pozemok registra „E“ alebo „C“.

Právna veta:

- I. Okresný súd, dôvodiac skutočnosťou, že dotknuté pozemky nie sú poľnohospodárskymi pozemkami s určenou BPEJ, keďže nemožno určiť hodnotu ich produkčno-ekologického potenciálu (t. j. nemožno na ne vydať BPEJ), keďže sú zastavané poľnohospodárskymi stavbami, resp. stavbami slúžiacimi poľnohospodárskej výrobe, uzavrel, že vychádzal z predloženého znaleckého posudku. Avšak zákon č. 504/2003 Z. z. ako špeciálny predpis určuje spôsob stanovenia nájomného (bezdôvodného obohatenia) v rámci svojho ustanovenia § 10. Preto nemožno vychádzať z určenia nájomného znaleckým posudkom vypracovaným na základe všeobecných pravidiel na stanovenie hodnoty majetku. Na tom nemení nič ani okolnosť, že dotknuté pozemky sú zastavané stavbami slúžiacimi poľnohospodárskej výrobe, resp. na poľnohospodárske účely. Zákon č. 504/2003 Z. z. v § 1 (či už v znení účinnom do 30.4.2018 alebo do 31.1.2019) s takýmito pozemkami výslovne počíta.
- II. Krajský súd sa nestotožnil ani so záverom okresného súdu, že dotknuté pozemky nemôžu byť pozemkami v zmysle § 1 ods. 2 písm. b) zákona č. 504/2003 Z. z., nakoľko nejde o pozemky registra „C“. Samotné ustanovenie § 1 ods. 2 písm. b) označeného zákona (v znení účinnom do 31.1.2019) rozlišuje medzi dvoma samostatnými kategóriami pozemkov, a to 1/ pozemok evidovaný v katastri nehnuteľností v registri „C“ ako zastavaná plocha a nádvorie, slúžiaci na poľnohospodárske účely a 2/ pozemok zastavaný stavbou slúžiacou na poľnohospodárske účely. Ani nie je opodstatnené pre účely určenia nájom/bezdôvodného obohatenia rozlišovať medzi pozemkami bez ďalšieho na základe evidencie v registri „C“ alebo „E“, keď podstatnou ich „vlastnosťou“ je, že slúžia na poľnohospodárske účely.

Právna oblasť: Občianske právo hmotné

Právny inštitút: Bezodôvodné obohatenie, Nehnuteľnosti

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 451, § 458
504/2003 Z.z. – § 1 ods. 2, § 10 ods. 1, 2

11. K predaju pozemkov obom manželom rodičmi jedného z nich za symbolickú cenu ako k dôvodu pre disparitu vyporiadačích podielov z BSM

Rozsudok Krajského súdu Trnava sp. zn. 10Co/25/2020 zo dňa 16. 11. 2021

Anotácia:

Rozhodnutie bolo vydané v konaní o vyporiadaní BSM, v rámci ktorého sa vyporiadavali aj pozemky nadobudnuté manželmi na základe kúpnej zmluvy uzatvorenej s rodičmi manžela s kúpnu cenou dojednanou v symbolickej výške. Manžel v konaní argumentoval, že pozemky by nemali byť zahrnuté do vyporiadania, pretože s ohľadom na neštandardné podmienky kúpy išlo v podstate o simulovanú darovaciu zmluvu. Súd prvej inštancie takýto spôsob nadobudnutia pozemkov zohľadnil ako väčšiu zásluhovosť pri nadobudnutí pozemkov na strane manžela a tým pádom aj ako dôvod pre krátenie vyporiadačieho podielu manželky.

Krajský súd Trnava ako odvolací súd sa so stanoviskom prvoinštančného súdu nestotožnil. Hlavným dôvodom jeho nesúhlasu bola skutočnosť, že na kúpnej zmluve figurovali ako kupujúci obaja manželia. Ak teda rodičia manžela prejavili vôľu previesť pozemky aj na manželku, nemožno s ohľadom na uvedené vyvodiť väčšie zásluhy manžela na ich nadobudnutí. Aj s prihliadnutím na uvedené skonštatoval, že dôvod pre disparitu podielov nie je daný.

Právna veta:

Nadobudnutie pozemkov od rodičov nie je možné pričítať ako výnimočnú zásluhovosť žalovaného. Rodičia žalovaného sa totižto rozhodli tieto pozemky predáť obom manželom, keď účastníkmi kúpnej zmluvy boli obaja manželia, aj keď v tejto kúpnej zmluve je uvedená suma 1 euro, ak by táto zmluva bola aj darovacou, účastníkmi zmluvy boli obaja manželia. V prípade, ak by mali rodičia žalovaného úmysel tieto nehnuteľnosti podarovať alebo predáť len svojmu synovi, neboli by žalobkyňa zahrnuli do zmluvného vzťahu. Takže táto okolnosť nemôže sa považovať za okolnosť, ktorá je spôsobilá privodiť disparitu výšky podielov.

Právna oblasť: Občianske právo hmotné

Právny inštitút: Vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 150

12. Pristúpenie k záväzku nemôže byť spotrebiteľskou zmluvou

Uznesenie Krajského súdu Trnava sp. zn. 21Cob/66/2020 zo dňa 23. 11. 2021

Anotácia:

Rozhodnutie bolo vydané v spore o nájomné a úhradu za služby poskytované v súvislosti s nájmom nebytového priestoru. Na strane žalovaných pritom nevystupoval len nájomca, ale aj fyzické osoby, ktoré pristúpili k záväzku na úhradu žalovaných plnení. Súd prvej inštancie všetkých žalovaných spoločne a nerozdielne zaviazal k zaplateniu žalovanej sumy. Žalované fyzické osoby podali odvolanie, v ktorom sa bránili argumentom, že dohodu o pristúpení k záväzku podpísali pod nátlakom, aby žalovaný nájomca neprišiel kvôli uplatneniu zádržného práva zo strany žalobcu o veci určené na podnikanie. Ďalej poukázali na to, že dohodu o pristúpení k záväzku uzatvorenú s žalobcom možno klasifikovať ako spotrebiteľský právny vzťah, keďže by im z dôvodu jej uzatvorenia neprináležalo nijaké plnenie, išlo by o dohodu neplatnú.

Krajský súd Trnava pokladal odvolanie za čiastočne dôvodné; nie však s ohľadom na tvrdenú spotrebiteľskú povahu dohody o pristúpení k záväzku, ale kvôli nedostatočnému vyporiadaniu sa s námietkou jej uzatvorenia pod nátlakom. Vo vzťahu k pristúpeniu k záväzku však s významom pre ďalšiu prax uviedol, že pristúpenie k záväzku nemôže mať povahu spotrebiteľskej zmluvy, a to práve preto, že z povahy veci ide o asynalagmatický vzťah, zatiaľ čo znakom spotrebiteľských zmlúv je ich synalagmatický charakter. V kontexte daného prípadu teda považoval námietku neplatnosti dohody o pristúpení k záväzku z uvedených dôvodov za neprípudnú.

Právna veta:

Pristúpenie k záväzku má skôr zabezpečovací charakter plnenia hlavného zabezpečovaného záväzku. Zo samotnej podstaty tohto inštitútu je zrejmé, že tu nedochádza k vzájomnému plneniu medzi zmluvnými stranami dohody o pristúpení k záväzku, ale pristupujúci dlžníci sa zaväzujú, bez protiplnenia zo strany veriteľa, uhradiť záväzok popri pôvodnom dlžníkovi. Ide teda jednoznačne o asynalagmatický záväzkový právny vzťah. Na druhej strane, je synalagmatickosť samotnou podstatou spotrebiteľskej zmluvy v zmysle ust. § 52 OZ. Stranami spotrebiteľskej zmluvy je totiž dodávateľ konajúci v rámci svojej podnikateľskej činnosti, ktorý spotrebiteľovi niečo dodáva /plní, a na druhej strane stojí spotrebiteľ, ktorý ako slabšia zmluvná strana nekoná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti, avšak je prijímateľom plnenia alebo služby, z ktorého záväzkového vzťahu im plynie komplex vzájomných práv a povinností. Pristúpenie k záväzku, teda už s ohľadom na uvedené, ako aj správne uzavrel súd prvej inštancie, už len pre svoju asynalagmatickosť nemôže byť spotrebiteľskou zmluvou.

Právna oblasť: Občianske právo hmotné

Právny inštitút: Spotrebiteľské zmluvy, Pristúpenie k záväzku

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 52, § 533

13. K možnosti zápisu informatívnej poznámky o konaní vo veci odporovateľnosti právneho úkonu do katastra nehnuteľností

Uznesenie Krajského súdu Trenčín sp. zn. 26Sa/3/2021 zo dňa 3. 11. 2021

Anotácia:

Na základe žiadosti W. X. vykonal žalovaný katastrálny odbor zápis údajov o právach k nehnuteľnosti do operátu katastra nehnuteľností zápis informatívnej poznámky a listom o tom upovedomil žalobcu ako aj W. X.. Obsahom predmetnej informatívnej poznámky je informácia, že na okresnom súde prebieha súdne konanie v právnej veci žalobcu W. X. o odporovateľnosť právneho úkonu na nehnuteľnostiach vedených na predmetných listoch vlastníctva. K žiadosti žalobcu o výmaz predmetnej informatívnej poznámky žalovaný katastrálny odbor žalobcovi oznámil, že skutočnosti, ktoré uviedol žalobca vo svojej žiadosti výmaz informatívnej poznámky neodôvodňuje.

Právna veta:

- I. Obsahom informatívnej poznámky je informácia, že na okresnom súde prebieha súdne konanie v právnej veci žalobcu o odporovateľnosť právneho úkonu na nehnuteľnostiach vedených na predmetných listoch vlastníctva.
- II. Žalovaný nesprávnym spôsobom interpretoval ust. § 29 ods. 2 vyhl.č. 461/2009 Z.z., keď dospel k záveru, že v prípade poznámky o prebiehajúcom súdnom konaní nemusí ísť výlučne o konanie, v ktorom sa uplatňujú vecné práva k nehnuteľnosti alebo konanie o určení neplatnosti dobrovoľnej dražby. Takýto právny názor je nesprávny. III. Pokiaľ je v ustanovení § 29 ods. 2 vyhl. č. 461/2009 Z.z. použité slovo „najmä“, má sa na mysli, že informatívnu poznámku možno zapísať na základe začatých konaní z viacerých oblastí, a ako príklady sú uvedené viaceré administratívne konania (colné exekučné konanie, vyvlastňovacie konanie), súdne konania, ale i výkon záložného práva. Na kategóriu súdnych konaní sa však slovíčko „najmä“ nevzťahuje, v tomto prípade nejde o exemplifikatívny, ale o taxatívny výpočet súdnych konaní. S tým v plnej miere korešponduje už cit. § 228 ods. 2 C.s.p. a § 34 ods. 2 Katastrálneho zákona.
- IV. Zapísanie informatívnej poznámky o súdnom konaní musí byť zmysluplné a zmyslom tohto zápisu je, že v prípade úspešnej žaloby sa v katastri nehnuteľností vyznačí pôvodný stav, a to aj vtedy, ak právo k nehnuteľnosti bolo dotknuté ďalšou právnou zmenou a ak je rozhodnutie súdu záväzné pre osoby, ktorých sa táto právna zmena týka. Rozhodnutie súdu je záväzné pre osoby, ktorých sa právna zmena týka práve a len vtedy, ak v katastri nehnuteľností bola zapísaná poznámka o súdnom konaní. Práve toto a nič viac je zmysel zapísanej informatívnej poznámky v katastri nehnuteľností. V posudzovanom prípade nešlo v súdnom konaní o vecné právo, nakoľko nech by bol výsledok súdneho konania akýkoľvek, samotný rozsudok by žiadnym spôsobom nevyvolal zmenu vlastníckeho práva. Žalovaný teda nemal dôvod pristúpiť k zápisu predmetnej informatívnej poznámky. Pokiaľ tak učinil, konal v rozpore so zákonom.

Právna oblasť: Správne právo

Právny inštitút: Kataster nehnuteľností

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 461/2009 Z. z. – § 29 ods. 2
162/1995 Z. z. – § 38, § 39

14. K možnosti žiadať civilný súd o uloženie vstupu na pozemok za účelom realizácie stavby povolenej stavebným povolením

Uznesenie Krajského súdu Žilina sp. zn. 10Co/120/2021 zo dňa 2. 11. 2021

Anotácia:

Napadnutým uznesením súd prvej inštancie vyhovel návrhu žalobcu a nariadil neodkladné opatrenie, ktorým žalovanej uložil povinnosť umožniť žalobcovi dočasne vstupovať na nehnuteľnosť – pozemok, za účelom zrealizovania prepojenia stavby rozšírenia inžinierskych sietí, rozšírenia verejného vodovodu a verejnej splaškovej kanalizácie na verejný vodovod a verejnú kanalizáciu podľa projektovej dokumentácie stavby, a to pešo, strojnými mechanizmami a nákladnými motorovými vozidlami a tiež zdržať sa akejkoľvek činnosti, ktorou by bránila žalobcovi v realizácii stavby, a to po dobu dvoch dní od právoplatnosti uznesenia.

Proti tomuto uzneseniu podala odvolanie žalovaná, ktorá sa domáhala jeho zrušenia a vrátenia veci okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Argumentovala, že žalobca má v úmysle realizovať stavbu na pozemku, ktorý je vo vlastníctve žalovanej a obec Mojš ani žalobca k nemu nemajú nijaké práva oprávňujúce realizovať na ňom stavbu. Žalobca nepreukázal, že disponuje právom zriadiť a realizovať nové pripojenie v dĺžke 7 m a šírke 1,5 m na pozemku žalovanej, ako to uvádza v návrhu. Aktuálne je pri hranici pozemku žalovanej umiestnená len kanalizačná šachta. Žalobca neuviedol, na základe akého titulu chce na súkromnom pozemku žalovanej realizovať stavbu.

Právna veta:

- I. S poukazom aj na ust. § 20 ods. 1 písm. a/ zákona č. 442/2002 Z. z. žalobca žiadal nariadiť neodkladné opatrenie, ktorým by súd uložil žalovanej povinnosť umožniť žalobcovi dočasne vstupovať na jej pozemok za účelom zrealizovania prepojenia stavby „Mojš – Rozšírenie inžinierskych sietí – cesta III/2027:SO 02 Rozšírenie verejného vodovodu, SO 03 Rozšírenie verejnej splaškovej kanalizácie“ na verejný vodovod a verejnú kanalizáciu podľa príslušnej projektovej dokumentácie, a to pešo, ako aj strojnými mechanizmami a nákladnými motorovými vozidlami a tiež zdržať sa akejkoľvek činnosti, ktorou by bránila žalobcovi v realizácii stavby, a to po dobu dvoch dní od vykonateľnosti uznesenia.
- II. Z uvedeného je zrejmé, že žalobca svoj nárok odvodzuje od správneho rozhodnutia – stavebného povolenia stavby, ktorej je investorom a stavebníkom. Fakticky sa žalobca domáha (práve a len) výkonu tohto správneho rozhodnutia. Vzťah, od ktorého žalobca odvodzuje svoj nárok, teda nie je súkromnoprávnym vzťahom, ale je založený stavebným povolením, t. j. rozhodnutím správneho orgánu a má verejnoprávnú povahu.
- III. Nie je žiaduce a ani prípustné, aby len čiastkové otázky problematiky svojou podstatou patriacej do právomoci správnych orgánov boli riešené súdmi v civilnom sporovom konaní; v kontexte prejednávanej veci – aby súdy rozhodovali o čiastkovom oprávnení vstupu na cudzí pozemok, ak tento vstup je „len“ predpokladom, prostriedkom realizácie stavebného povolenia ako rozhodnutia vydaného správnym orgánom v správnom konaní. Podľa názoru krajského súdu je nevyhnutné, aby takéto čiastkové oprávnenie/povinnosť, pokiaľ vyplýva z vydaného správneho rozhodnutia, resp. je naň viazané a bezprostredne s ním súvisí, bolo riešené ako súčasť komplexnej problematiky tým (správnym) orgánom, ktorý príslušné správne rozhodnutie vydal.

Právna oblasť: Správne právo, Civilné právo procesné

Právny inštitút: Stavebné povolenie, neodkladné opatrenie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 442/2002 Z. z. – § 20 ods. 1 písm. a)
160/2015 Z. z. – § 324
50/1976 Zb. – § 66

15. Nahliadanie do spisu nie je úkonom právnej služby a nenáleží zaň náhrada trov

Uznesenie Krajského súdu Trenčín sp. zn. 13S/16/2021 zo dňa 31. 8. 2021

Anotácia:

Advokátka zastupujúca žalobcu si podaním vyčíslila trovy konania v celkovej výške 1 025,78 eur, pričom uplatnená suma pozostáva z trov právneho zastúpenia na krajskom súde, náhrady súdneho poplatku a paušálnej náhrady výdavkov. Konkrétne boli uplatnené trovy právneho zastúpenia za úkony právnej služby, a to: prevzatie a príprava zastúpenia; žaloba vo veci samej; nahliadnutie do spisu; vyjadrenie k stanovisku žalovaného, vyjadrenie k vyjadreniu žalovaného; paušálna náhrada výdavkov na miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné v sume 54,10 eur a súdny poplatok vo výške 70 eur.

Právna veta:

Ustanovenie § 13a ods. 1 a ods. 2 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. konkrétne vymedzuje úkony právnej služby, za ktoré patrí úspešnému účastníkovi konania odmena. Medzi jednotlivými úkonmi právnej služby nie je zaradený úkon spočívajúci v nahliadnutí do spisu (citovaná vyhláška takýto úkon nepozná) a pre tento úkon neprichádza do úvahy ani použitie ustanovenia § 13a ods. 5 vyhlášky (uznesenie NSSR sp. zn.: 3Obo/35/2016 zo dňa 31. 01. 2017), z tohto dôvodu súd nepriznal náhradu trov konania za tento úkon.

Právna oblasť: Civilné právo procesné

Právny inštitút: Trovy konania, Úkony právnej služby

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 655/2004 Z. z. – § 13a